

”AIVAN MAHTAVA PAIKKA ASUA”

Kokemuksia ikääntymisestä ulkosuomalaisena Finlandia Villagessa

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Hämeenlinnan korkeakoulukeskus

Hoitotyön koulutus, sairaanhoitaja

Kevät, 2019

Sara-Anna Korhonen

Hoitotyön koulutus, sairaanhoitaja
Hämeenlinnan korkeakoulukeskus

Tekijä	Sara-Anna Korhonen	Vuosi 2019
Työn nimi	Kokemuksia ikääntymisestä ulkosuomalaisena Finlandia Villagessa	
Työn ohjaaja/t	Marika Ahonen & Anne Suvitie	

TIIVISTELMÄ

Suomalaiset ovat muuttaneet ulkomaille paremman elämän tai työn perässä jo vuosisatojen ajan. Kanada on ollut yksi suosituimpia maita, joihin Suomesta on muutettu. Väestön ikääntyessä maissa, joihin suomalaisia on muuttanut, on tarvetta erityisesti ikääntyneille suomalaisille kohdistettuihin palveluihin. Tarpeita vastaamaan on perustettu Suomikoteja. Työn toimeksiantajana oli Sudbурyn Finlandiakylä.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa Sudbурyn Finlandiakylässä asuvien ulkosuomalaisten ikäihmisten kokemuksia yhteisössä olemisesta suomalaisena asukkaana. Opinnäytetyön tutkimuksen tavoitteena oli saada objektiivinen kuva Finlandiakylän palveluiden sopivuudesta ja mielekkyydestä suomenkielisille asukkaille. Aineisto kerättiin haastatteleamalla asukkaita kyselylomakkeen avulla. Lomakkeita lähetettiin kuusi, ja vastauksia saatiin viisi kappaletta. Vastaukset analysoitiin aineistolähtöisellä teemoittelulla, jossa muodostui kaksi pääteemaa: henkinen ja sosiaalinen hyvinvointi sekä ikääntymisen tukeminen.

Tutkimustulosten mukaan Finlandiakylän suomenkieliset asukkaat kokevat kylän miellyttäväksi ja rauhalliseksi asumisympäristöksi. Finlandiakylä tarjoaa riittävästi jokapäiväisessä arjessa tarvittavia palveluita ja aktiviteetteja. Kylän henkilökunta tukee omalta osaltaan suomalaista kieltä ja kulttuuria. Asukkaat kokevat Finlandiakylän yhteisön, sekä henkilökunnan että muiden asukkaiden, tukevan itsenäisyyttä ja turvallista ikääntymistä.

Avainsanat Finlandiakylä, ulkosuomalainen, siirtolaisuus, ikääntyminen

Sivut 45 sivua, joista liitteitä 11 sivua

Degree Programme in Nursing
Hämeenlinna University Center

Author	Sara-Anna Korhonen	Year 2019
Subject	Experiences on aging as a Finn abroad in Finlandia Village	
Supervisors	Marika Ahonen & Anne Suvitie	

ABSTRACT

Finnish people have moved to other countries for hundreds of years for a better life or to get work. Canada has been one of the most popular countries where Finns have moved. As people have aged in those countries, there has been a need for special services for these people. Several Finnish rest homes for Finnish People, called Suomikoti, have been built across Canada. The Finlandia Village was the participant for this thesis.

The purpose of the Bachelor's thesis was to explore the expatriate Finns in Sudbury (Canada) Finlandia Village. The idea was to find out their experiences of living in the village and as a Finn. The aim of the research was to get an objective picture about how well the Finlandia Villages suitability of services fit to the expatriate Finns. The research was carried out as a qualitative interview. Material for this investigation was collected by sending six questioning papers to Canada of which five were sent back. The material was analysed thematically. During the analyse two main themes emerged : mental and social wellbeing and supporting aging.

The outcome of the study was that the expatriate Finns in Finlandia Village felt that living there is pleasant and peaceful. Finlandia Village offers enough services and activities which are needed in everyday life. Also the staff supported the residents Finnish language and culture. The residents experienced that the community of Finlandia Village, including the staff and other inhabitants, supported their independence and safe aging in place.

Keywords Finlandia Village, expatriate Finn, immigration, aging

Pages 45 pages including appendices 11 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	IKÄÄNTYNYT	2
3	PSYKOSOSIAALINEN HYVINVOINTI	3
3.1	Sosiaalinen tuki ja vuorovaikutus ulkomailla	3
3.2	Mielen hyvinvointi.....	3
3.3	Yhteisöasuminen	4
3.4	Monikulttuurisuus	5
4	SIIRTOLAISUUS SUOMESTA JA ULKOMAILLA ASUMINEN	6
4.1	Joukkoliikkeenä muuttaminen	6
4.2	Suuntana Pohjois-Amerikka ja Kanada	7
4.3	Maastamuutto 1900-luvun lopulla	7
4.4	Asuinympäristö ja järjestöt	8
5	TERVEYSPALVELUT KANADASSA.....	9
5.1	Terveydenhuolto	9
5.2	Yksityinen palveluntuottaja ja vapaaehtoiset.....	10
6	FINLANDIA VILLAGE ELI FINLANDIAKYLÄ.....	10
6.1	Finlandiakylän eri asumismuodot	11
6.2	Kielijakauma Finlandiakylässä	12
6.3	Palvelumuodot ja aktiviteetit	12
7	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE	13
8	TIEDONHAUNPROSESSI	14
9	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	16
9.1	Tutkimusasetelma	16
9.2	Luotettavuus ja eettisyys	17
9.3	Analysointimenetelmä	18
10	TULOKSET	19
10.1	Henkinen- ja sosiaalinen hyvinvointi.....	19
10.1.1	Suomalaisuus.....	19
10.1.2	Monikulttuurisuus	20
10.1.3	Subjekttiivinen kokemus Finlandiakylästä.....	21
10.1.4	Vapaaehtoistoiminta	21
10.2	Ikääntymisen tukeminen.....	22
10.2.1	Henkilökunta	22
10.2.2	Palvelut	22
10.3	Johtopäätökset.....	23

11 POHDINTA.....	24
LÄHTEET.....	27

Liitteet

Liite 1	Juliste
Liite 2	Aktiviteettikalenteri
Liite 3	Suostumuslomake
Liite 4	Kysely

1 JOHDANTO

Ja se metsä oli maailman sinisin ja vehrein se nurmikkorinne. Ja usein vielä unissani vaellan ma kaus, kaus sinne. Ei missään niin valkeita koivuja kasva kuin kaukana lapsuuden maassa.

Näin on sanoittanut Lauri Pohjanpää, Virpi Eroman säveltämässä laulussa *Lapsuuden maa*. Moni suomalainen ympäri maailmaa on kaukana lapsuuden maastaan. Toiset ovat muuttaneet väliaikaisesti pois, kun taas toiset pysyvästi, jolloin heistä on tullut siirtolaisia. Menneisydessäkin kaikkeen maastamuuttoon on ollut syynsä.

Taloudelliset syyt olivat merkittävin syy siirtolaisten lähtöön Suomesta. Venäläistymistä ja velvollisuutta mennä sotaväkeen on myös pidetty syynä maastamuuttoon. (Roinila, 2000, s. 65) Sotien lisäksi siirtolaisuuteen vaikuttivat kohdemaiden ja Suomen taloudelliset suhdanteet. Kero nostaa esille siirtolaisuuteen johtaneista syistä lisäksi torpparilaitoksen merkityksen. Muita ”työntötekijöitä” olivat mm. väkiluvun kasvu. Suomessa oli enemmän työvoimaa kuin tarjolla olevaa työtä. Puoleensa vetäviä tekijöitä valtameren takana oli esimerkiksi halpa maa. Oli maastamuuton syy sitten lopulta mikä tahansa, suomalaisia yhdistää heidän lapsuuden kotimaansa. (Korkiasaari, 1989, s.7; Kero, 1996, ss. 47–52)

Kanadassa asuu valtava määrä lapsuuden maastaan pysyvästi pois muuttaneita suomalaisia. Vuonna 2016 ensimmäisen polven kanadansuomalaisia oli 18 000 (Korkiasaari, 2018). Vanhemman polven kanadansuomalaisille on perustettu Suomikoteja eri puolille Kanadaa. Ensimmäinen oli Vancouverin lepokoti, joka valmistui 1960-luvulla ja viimeisin Thunder Bayhin vuonna 1988. Muut Suomikodit sijaitsevat Sault Ste. Mariessa, Torontossa sekä Sudburyssa (Korkiasaari, 1989, s. 120).

Olen ollut lähihoitajana harjoittelussa Sudburyn Finlandia Villagessa vuonna 2016. Kun korkeakouluopinnoissa alettiin herätellä ajatuksia opinnäytetyöstä, innostuin ajatuksesta tehdä opinnäytetyöni juuri kyseiseen paikkaan. Eri kieliryhmien tutkiminen oli alun perin suunnitelmani, mutta lopulta aihe rajautui kartoittamaan ulkosuomalaisten ikäihmisten kokemuksia Finlandiakylässä asumisesta. Aihe sopi tilaajalle tällaisenaan.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena haastattelututkimuksena. Pitkän välimatkan takia haastattelut lähetettiin postitse paperisen kyselylomakkeen muodossa. Lomakkeessa oli kaksitoista avointa kysymystä. Vastausaika oli kuukausi. Lähetetyistä kuudesta kyselylomakkeesta vastauksia saapui lopulta viisi.

2 IKÄÄNTYNYT

Suomessa ikääntyneitä koskeva laki on Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (2012/980 § 3) eli Vanhuspalvelulaki. Edellä mainittu laki määrittelee *ikäkään henkilön* tarkoittavan ”henkilöä, jonka fyysinen, kognitiivinen, psyykkinen tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt korkean iän myötä alkaneiden, lisääntyneiden tai pahentuneiden sairauksien tai vammojen vuoksi taikka korkeaan ikään liittyvän rappeutumisen johdosta.”

Ikääntyneiksi voidaan toisaalta kutsua myös kaikkia yli 65-vuotiaita. Tähän ikäjoukkoon mahtuu monenlaisia elämäntilanteita, kun jokainen ikäänty yksilölliseen tahtiinsa. (Little & McGivern, n.d.; Mielenterveysseura, n.d.) Muitakin määritelmiä löytyy: Geriatri Reijo Tilvis määrittelee vanhuksen lääketieteeseen pohjautuen yli 80-vuotiaaksi ihmisiksi. Samassa, Tuulikki Petäjaniemen vetämässä keskusteluserjassa, gerontologi Aila Pikkarainen puhuu mieluummin ikääntyneistä aikuisista kuin vanhuksista. (Yle, 2011)

Little ja McGivern jaottelevat ikääntyneet vielä kolmeen alaryhmään: nuoret vanhat eli 65–74-vuotiaat, keskivanhat eli 75–84-vuotiaat sekä vanhat vanhat eli yli 85-vuotiaat. (Little & McGivern, n.d.) Nykyajan ikääntyneet kokevat terveytenä ja toimintakykynsä paljon paremmiksi kuin esimerkiksi 1990-luvun alun ikääntyneet. Samaan aikaan kuitenkin työvoima ikääntyy, keskimääräinen elinikä nousee, yli 65-vuotiaiden osuus lisääntyy ja erityisesti yli 80-vuotiaiden osuus väestöstä kasvaa. (Tulva ym. 2007, ss. 19, 23,)

Eläköityessä tapahtuvien fyysisten ja sosiaalisten muutosten myötä psyykkisen joustavuuden tarve kasvaa. Yksilön on pystyttävä ratkaisemaan työroolin ja minän eriytymisen ristiriita. Kun yksilöä ei enää arvioida työelämässä tehtyjen suoritusten pohjalta on hänen löydettävä asemansa yhteisössä. Myös kehossa tapahtuneet muutokset tulee kohdata. Kohdentamalla mielenkiinnon kohteen kehon ulkopuolelle voi yksilö löytää tyydytyksen. Haasteita ikääntymiseen luo myös oman elämän päättymisen tiedostaminen ja sen suhteuttaminen toisten elämän jatkumiseen. (Raitanen ym. 2004, ss. 116–117)

Hyvinvointivaltiossa ikääntyneen hyvinvointi määräytyy pääsääntöisesti käytettävien resurssien pohjalta. Jos hyvinvointi yhteiskunnassa kasvaa, se näkyy erityisesti ikääntyneillä palvelujen käyttäjänä, eläkeläisenä sekä vanhustyön asiakkaana. (Tulva ym. 2007, s. 34) Tässä työssä ikääntyneellä käsitetään kaikkia yli 65-vuotiaita ihmisiä. Ikää ei rajata sen enempää, sillä Finlandiakylässä voi asua monen ikäisiä ikääntyneitä. Kaikki tiedonantajat kuuluvat etniseen vähemmistöön kyseisessä yhteisössä.

3 PSYKOSOSIAALINEN HYVINVOINTI

Ihminen on psyko-fyysis-sosiaalinen kokonaisuus, johon joidenkin teorioiden mukaan myös henkinen terveys vaikuttaa vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa (UEF, n.d.). Tässä luvussa käsitellään sosiaalisen tuen merkitystä yksilöön sekä ulkomailla näkyvää yhteisöllisyyttä. Lisäksi luvussa pohditaan mielen hyvinvointia, monikulttuurisuutta sekä yhteisöasumisen vaikutusta.

3.1 Sosiaalinen tuki ja vuorovaikutus ulkomailla

Ulkomailla asuvilla sosiaalinen tuki voi näyttäytyä hieman eri tavalla kuin kotimaassa asuvilla. Tätä todisti Röngän (2010) tutkimus, jossa todettiin ulkosuomalaisten tehneen Kanadassa ystävyys-suhteita myös sellaisten ulkosuomalaisten kanssa, joiden kanssa he eivät olisi tekemisissä Suomessa. Muiden suomalaisten läsnäolo Montrealissa sai vastaajat tuntemaan olonsa kotoisaksi ja turvalliseksi.

Niemen (2010) tutkimus vahvisti sosiaalisen tuen merkityksen tärkeyttä myös ulkomailla. Elämän rikkautta ja jatkuvuuden kokemusta (tutkimuksen ydinkäsite) vahvistaviksi tekijöiksi tutkimuksessa muodostuivat kognitiiviset ja psyykkiset resurssit. Niitä olivat henkiset voimavarat, joiden avulla pystyttiin kokemaan hyvää vanhuutta. Ydinkäsitettä heikentäviksi tekijöiksi muodostuivat menneisyyden kahleet ja psyykkiset murtumat. Niemi haastatteli tutkimukseen kymmentä Vancouverin ja Sault Ste. Marien suomalaisen lepokodin asukasta sekä vertailukohtaksi yhteensä kymmentä kahden turkulaisen vanhainkodin asukasta. Etnisen vanhuuden sisältö, keskinäiset erot sekä suhde hoitopaikkaan muodostuivat siitä, miten siirtolaisuusprosessi oli koettu. Lepokodin perustajajäsenille Lepokoti oli kuin oma talo, hotelliksi sen mielsivät suomalaisuuteen turvautujat ja vankilana sen kokivat vapaat lännenmiehet. Tutkimus osoitti, että uudessa maassaan etnisen ryhmän edustajan tulee olla aktiivinen, organisoitua ja osallistua. (Niemi, 2010)

3.2 Mielen hyvinvointi

Mielen hyvinvointi rinnastetaan yleensä masentuneisuuden puuttumiseen, mutta on oikeastaan paljon laajempi käsite. Se käsittää emotionaalisen hyvinvoinnin, johon kuuluvat yleinen tyytyväisyys, onnellisuus sekä positiiviset tunteet. Mielen hyvinvoinnin alle kuuluvat myös sosiaalinen sekä psykologinen hyvinvointi, joita ovat elämän tarkoituksellisuuden tunne, itsensä toteuttaminen, sosiaalisen ympäristön hallittavuus ja sen tarjoama hyväksyntä sekä henkinen kasvu. (Kokko, 2017)

Kokko kertoo lapsesta aikuiseksi -pitkittäistutkimuksien osoittaneen mielen hyvinvoinnin ulottuvuuksien keskinäisen korrelaation. Jotta ihminen

pystyy etsimään elämäntarkoitusta tai saavuttamaan henkistä kasvua, tulee ihmisellä olla tietynasteista tyytyväisyyttä elämään. Edellä mainittujen asioiden tavoittelun esteenä voi kuitenkin olla liian suuri tyytyväisyys. (Kokko, 2017)

Mielen hyvinvoinnin oletetaan laskevan ikääntymisen myötä kun fyysinen kunto heikkenee ja läheisiä menehtyy. Kyseisissä tilanteissa esiintyy usein masentuneisuutta, jonka on todettu kertovan heikosta hyvinvoinnista. (Kokko, 2017) Vaikka masentuneisuutta voi esiintyä iäkkäilläkin, masennus ei kuitenkaan kuulu normaaliin vanhenemiseen. Masennuksen oireet voivat helposti sekoittua esimerkiksi muistisairauksien oireisiin. THL:n mukaan yli 63-vuotiaista naisista melkein joka neljännes ja miehistä vajaa viidennes kokee masennusoireita. (THL, 2018)

Kun ikääntyneen mielen hyvinvointia on mitattu eri hyvinvoinnin osa-alueiden mukaan (emotionaalinen, sosiaalinen, psykologinen), on hyvinvointi pysynyt kuitenkin keskimäärin ennallaan tai jopa lisääntynyt. (Kokko, 2017) Muutosten ja menetysten käsittelyssä auttaa yleensä iän tuoma lisääntynyt tunteiden tasapaino, myönteiset tuntemukset sekä emotionaalinen hyvinvointi. Tärkeä osa ikääntyneen ihmisen mielen hyvinvointia ovat huumori, myönteinen asenne sekä elämäntaidot. Monella on vanhetessaan tarve tarkastella mennyttä elämää muistojen kautta ja ymmärtää näin itseään paremmin. Sovun tekeminen menneisyyden kanssa on tärkeää, joten anteeksianto on myös isossa roolissa. (Mielenterveysseura, n.d.) Vuonna 2014 psyykkisesti hyvin kuormittuneiksi koki yli 65-vuotiaista naisista 11 % ja miehistä 7 % (THL, 2018). Riittävä lepo ja ravinto eli hyvä arki, ovat mielen hyvinvoinnin perustarpeita (Mielenterveysseura, n.d.).

3.3 Yhteisöasuminen

Nykyään monet ikääntyneet ennakoivat paljon tulevaa. Ennen perheenjäsenet huolehtivat ikääntyneistä, jolloin ikääntyneillä ei ollut paljoakaan sananvaltaa. Nykyään ikääntyneet voivat itse valita asumismuotonsa esimerkiksi niin, että se mahdollistaa heidän itsenäisyytensä, mutta tarvittaessa he saavat apua. (Little & McGivern, n.d.)

Lähteenoksa (2008, s. 25) kertoo teoksessaan vinkkejään yhteisöllisyyteen. Hän kuvaa yhteisöllisyyden perustaksi sen, että ihmiset tunnustavat toistensa olemassaolon heitä tervehtimällä. Toisensa kohdatessaan ja katsoessaan toisiaan tulevat he toisilleen näkyviksi. Hymyileminen ja toisen ihmisen tervehtiminen saa itselle hyvänolon tunteen, mutta näin myös jaetaan hyväksyntää. Jolanki ym. (2017) eivät koe tervehtimisen merkitystä niin suurena. Jos ihmisillä ei ole yhteistä tekemistä, jää yhteenkuuluvuuden tunne yhteisössä hyvin heikoksi.

Arjen kurjuus häviää Lähteenoksan (2008, s. 41) mukaan jaettaessa arkea ja sen riemukkuus lisääntyy. Jaettu arki helpottaa arjesta selviytymistä ja tekee siitä nautinnollista. Jolanki ym. (2017, ss. 12, 112) toteavat kuitenkin

kin, ettei ihminen voi aina valita yhteisöön kuulumistaan. Jos ihminen sairastaa esimerkiksi muistisairautta ja hän muuttaa hoivakotiin asumaan, ei hän voi aina vaikuttaa minne hoivakotiin muuttaa tai kenen kanssa jakaa huoneen. Kuitenkin lisääntynyt sosiaalinen aktiivisuus voi edesauttaa fyysistä hyvinvointia, joka mahdollistaa osallistumisen yhteisön toimintaan.

Vapaus on kyläytymisen ehdoton edellytys, eikä pakotettua yhteisöllisyyttä näin voi olla. Passiivisuus tulisi kokea yhtä arvokkaaksi kuin aktiivisuuskin. Jolanki ym. muistuttavat, että terveysongelmat ja liikkumisen hankaluus voivat joskus rajata osallistumista paikallisyhteisön toimintaan. Kylä uudistuu erilaisten kohtaamisten kautta ja kukin tulee osalliseksi sellaisenaan. Kukin päättää itse, kuinka paljon avautuu itsestään ja elämästään muille, sekä kuinka paljon tuo osaamistaan yhteisön hyväksi. (Lähteenoksa 2008, s. 89, Jolanki ym., 2017, s. 11)

Valtioneuvoston julkaisussa Asumisen yhteisöllisyys ja hyvä vanhuus käsiteltiin ASUVA-hanketta (Asumisen uudet vaihtoehdot ja hyvä vanhuus). Hankkeen tavoitteena oli tarkastella yhteisen toiminnan ja yhteisöllisyyden välistä yhteyttä. Hankkeen tuloksena saatiin selville, että yhteisöllinen asuminen ja yhteisöllisyyden edistäminen asuinalueilla edistää hyvinvointia ja elämänlaatua. (Jolanki ym., 2017, ss. 8, 112) Myös Lotvonen ym. (2017) tutkivat fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin yhteyttä Lapissa sijaitsevassa ikäihmisten yksikössä. Tutkimukseen osallistui 81 ihmistä, jotka olivat 59–93-vuotiaita iältään. Tutkimuksessa saatiin selville, että fyysisen kunnan heikentyminen rajoitti tutkimukseen osallistuneiden sosiaalista aktiivisuutta. Toisaalta taas ikätovereiden tuki, mielekäs tekeminen kotona sekä kiitollisuus asumisyhteisöstä vaikuttivat fyysisen hyvinvoinnin mittaustuloksiin positiivisina.

3.4 Monikulttuurisuus

YK:n mukaan yhteiskunta muodostuu erilaisista kulttuureista ja tässä globaalissa yhteiskunnassa muiden kulttuurien kunnioittaminen on välttämättömyyttä. Ihmiskuntaan kuuluu monista eri kulttuureista tulevia ihmisiä. Kulttuurien moninainen kirjo muodostaa myös osan ihmiskunnan yhteisestä perimästä.

Ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen kuuluu monikulttuurisuuden arvostus sekä moninaisuuden puolustus. Jokaisella on oikeus omaan kulttuuriinsa ja kieleensä. Kaikilla on myös oikeus vaalia kulttuuriperimäänsä sekä edistää sitä. (Suomen YK-liitto, n.d.)

Yhdysvalloissa alettiin 1970-luvulla tutkia etnisten vähemmistöjen ikäänntyneitä kiinnittäen huomiota syrjittyihin vähemmistöihin. Tällöin kuvaksi muodostui, että etnisten vähemmistöjen ikäänntyneet olisivat erityisen huonossa asemassa. Kun tutkimuksia laajennettiin myöhemmin käsittämään muitakin kuin syrjittyjä vähemmistöjä, huomattiin etnisyyden olevan myös ikäänntymisen voimavara. Se, toimiiko ikäänntyneen etninen taust-

ta edistävänä vai haittaavana tekijänä, riippuu osin siitä, mikä on kyseisen etnisen ryhmän asema yhteiskunnassa. Maahanmuuttajatausta lisää yleensä haavoittuvaisuutta, kun taas yhteisön oma kieli ja kulttuuri voivat olla edistäviä tekijöitä. (Heikkinen ym. 2013, s.96)

Kulttuurien moninaisuuden kunnioittaminen ei ole aina helppoa ja ongelmatonta. Omaa kulttuuriaan saa harjoittaa, perinteisiä tapoja vaalia, uskomuksia ja arvoja noudattaa, mutta ne eivät saa loukata tai rajoittaa muiden perusoikeuksia ja -vapauksia. Ihmiskunnan yhteiselon edellytyksiä ovatkin kulttuurien moninaisuuden kunnioitus sekä solidaarisuus. (Suomen YK-liitto, n.d.)

4 SIIRTOLAISUUS SUOMESTA JA ULKOMAILLA ASUMINEN

Siirtolaisilla on tarkoitettu ihmisiä, jotka ovat muuttaneet pysyvästi tai määrittämättömäksi ajaksi ulkomaille. 1850-luvun jälkeen ihmiset ovat kuitenkin muuttaneet enenevässä määrin vain määräajaksi tai muuten tilapäisesti ulkomaille. Sen jälkeen onkin alettu puhua maasta- ja maahanmuuttajista. (Korkiasaari, 1989, s. 73) Tässä luvussa käsitellään siirtolaisuutta Suomesta Kanadaan. Finlandiakylässä asuvista kanadansuomalaisista suurin osa on muuttanut toisen maailmansodan jälkeen Kanadaan.

4.1 Joukkoliikkeenä muuttaminen

Suomi on ollut aina maastamuuttomaa. Suomen historiasta voi poimia muutamia ajanjaksoja, jolloin muuttaminen on ollut joukkoliikkeen tapaista. Ensimmäinen suuri muuttoliike tiedetään olleen 1500-1600-luvun vaihteessa Keski-Ruotsin asumattomille metsäseuduille, osin Norjaankin. Tämän jälkeen parina seuraavana vuosisatana Ruotsiin muuttaminen tapahtui tasaisempina virtana. (Korkiasaari, 1989, s. 7)

Ensimmäiset suuret määrät siirtolaisia Suomesta lähti Pohjois-Norjan kautta ja päätyi Minnesotaan vuonna 1864. Tämä aalto jatkui 1930-luvulle asti ja suuntana oli tuolloin pääasiassa Pohjois-Amerikka. (Roinila, 2000, s. 63; Korkiasaari, 1989, s. 7) 1820–1930-lukujen välillä Kanadaan muutti n. 5 miljoonaa Suomalaista (Kero, 1996, s. 53). Samaa suuruusluokkaa oleva muuttoliike alkoi 1950-luvulla ja kesti 1970-luvun alkupuolelle saakka. Muuttoliikkeen pääsiällinen suunta oli Ruotsiin. Tämän muuttoliikkeen johdosta Suomen väkiluku jopa laski. Ennen toista maailmansotaa siirtolaisuus kohdistui suurimmaksi osaksi Pohjois-Amerikkaan ja sodan jälkeen naapurimaihin kuten Ruotsiin, Norjaan sekä Venäjälle. Kaukosiirtolaisia alettiin tilastoida vuonna 1900 ja Eurooppaan sekä Suomen naapurimaihin vuonna 1924. (Korkiasaari, 1989, s. 7)

4.2 Suuntana Pohjois-Amerikka ja Kanada

1870-luvulla alkoi suomalaisten muuttoliike Kanadaan, aluksi vain muutamia kymmeniä suomalaisia muutti vuositasolla. Kuitenkin jo vuonna 1905 matkalipun Ontarion provinssiin osti n. 1000 suomalaista. 1910-luvulle mennessä suomalaisia asui Kanadassa yli 11 000, kun yhdeksän vuotta taaksepäin maassa asui näistä vasta neljäsosa. Vuonna 1911 6 % Pohjois-Amerikan suomalaisista asui Ontariossa. 1910-1914 välisenä aikana suomalaisten määrä lähes tuplaantui (Kero, 1996, 130; Korkiasaari, 1989, s.31).

Värväreillä oli suuri rooli siirtolaisuuden yleistymisellä pohjoismaissa. Värväreiden mainoskanavia olivat mainoslehtiset, lentolehtiset sekä ilmoitukset sanomalehdissä. Värvääminen tuli miltei mahdottomaksi 1880-luvulla, jolloin laki kielsi Yhdysvaltoihin värväämisen, mutta kielto ei koskenut Kanadaa. 1930-luvun alussa myös Kanada otti käyttöön rajoituksia maahan tuloon. Suomesta sekä muualta Skandinaviasta hyväksyttiin siirtolaisiksi vain maatyöläisiä, maanviljelijöitä, ja naispuolisia kotiapulaisia sekä läheisiä perheenjäseniä. Toinen maailmansota toi mukanaan lisärajoitteita, sillä Suomi koettiin vihollisvaltioksi. Maahanmuuton ”portit” avattiin uudestaan vuonna 1947, minkä huomasi erityisesti 1950-luvun yli 14 000 Kanadaan muuttaneesta suomalaisesta. (Kero, 1996, s.3; Korkiasaari, 1989, ss. 31–32)

Suomalaisten asutus levisi Kanadan ja Yhdysvaltojen rajan tuntumassa idästä länteen. Pääosa suomalaisista Kanadaan muuttaneista hakeutui suurten järvien läheisyyteen, Ontarioon. Ontariossa asui enimmillään kaksikolmasosaa kanadansuomalaisista. Yleensä he asuttivat kaivoskaupunkeja kuten Sudbury, lähellä suuria rakennuskohteita olevia kaupunkeja kuten SaultSte. Marie, rautatie- ja metsäteollisuuden keskuksia (Thunder Bay) sekä suuria kaupunkeja (Toronto). Edellä mainittujen kaupunkien lisäksi Kero nostaa Port Arthur ja Copper Cliff nimiset kaupungit merkittäviksi suomalaisten asuttamiksi kaupungeiksi Ontariossa. Toiseksi eniten suomalaisia muutti Brittiläiseen Kolumbiaan. (Korkiasaari, 1989, ss. 31–32; Kero, 1996, s. 131.)

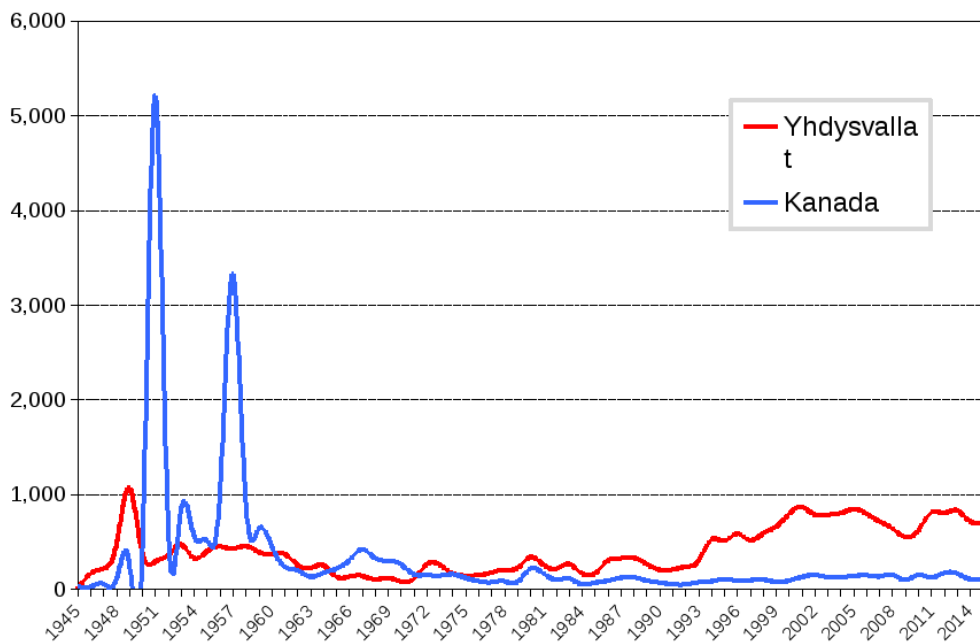
4.3 Maastamuutto 1900-luvun lopulla

1970-luvulla tuotantotekniikka kehittyi, yhteiskunta tuli palveluvaltaisemmaksi ja työttömyys lisääntyi, jolloin työvoiman siirtyminen maasta toiseen väheni. Tämä näkyi etenkin Ruotsiin suuntaavien määrän vähenemisenä. Poikkeusmaina olivat Kanada sekä Australia, joihin 1950–1960-luvulla muutettiin vielä merkittävästi. (Korkiasaari, 1989, s. 73)

Korkiasaaren aineistossa toisen maailmansodan jälkeen Kanadaan on siikäläisten tilastojen mukaan muuttanut 27 000 suomalaista, pääosin vuosina 1951–60. Suomen tilastoissa määrä on ollut vain 19 000. Kero tarken-

taa saman verran (27 000) suomalaisia tulleen Kanadaan 1945–1989 välisenä aikana. Ero Kanadan ja Suomen tilastojen välillä selittyy osittain sillä, etteivät kaikki maahanmuuttajat ole tulleet suoraan Suomesta. 1980-luvulla muuttaneita on ollut n. 100–200 vuosittain. 1900-luvun loppupuolella ilman maastamuuttoa Suomessa olisi asunut 6–7 miljoonaa ihmistä. (Korkiasaari 1989, ss. 7, 110; Kero, 1996, s. 65)

1960–1970-luvulla kanadansuomalaisten määrä huipentui, merkittävästi myöhemmin kuitenkin kuin Yhdysvalloissa. Syynä on Kanadaan muuton yleistymisen vasta 1920- ja 1950-luvuilla, kun taas Yhdysvaltoihin suomalaisia saapui jo ennen ensimmäistä maailmansotaa. (Korkiasaari, 1989, s. 115) Kuvassa 1 on tilastoa 1945–2014 suomalaisten muutosta Kanadaan. Siinä nähdään hyvin sodan jälkeiset ”muuttopiikit” ja se kuinka Kanadaan muutto on nykyään tasaista eikä yhtä suosittua kuin Yhdysvaltoihin muutto.

Kuva 1. Suomalaisten Yhdysvaltoihin ja Kanadaan muutto vuosina 1945–2014. (Korkiasaari, n.d.).

4.4 Asuinympäristö ja järjestöt

Kanadansuomalaisten sijoittuminen alueellisesti oli 1980-luvulla vielä samansuuntaista kuin vuosisadan alussakin. Kaksikolmasosa asuu Ontariossa, reilu viidennes Brittiläisessä Kolumbiassa ja noin kymmenesosa preeriamaassa (Manitoba, Saskatchewan, Alberta). Muissa maakunnissa asuu noin kolme prosenttia kanadansuomalaisista. Vuonna 1986 65,4 % täysin suomalaisista kanadansuomalaisista asui Ontariossa ja osaksi suomalaisista 53,7%. (Korkiasaari, 1989, s. 115–116)

Kanadansuomalaiset ovat alkaneet pitää tiiviimmin yhtä heidän määränsä vähentyessä, saadakseen äänensä kuuluviin pienenä vähemmistönä. *Kanadan Suomalaisten kulttuuriliitto* on vuonna 1971 perustettu yhdistysten kattojärjestö. Vuonna 1985 siihen kuului 56 jäsenyhdistystä. Vuodesta 1943 on pidetty vuosittain *Kanadan Suomalaisten suurjuhl*at. Kaikkiin yhdistyksiin kuuluu yli 5000 jäsentä ja yhdistyksiä on arvioitu olevan 70. (Korkiasaari, 1989, s. 120)

5 TERVEYSPALVELUT KANADASSA

Universaalius, tasa-arvo ja laatu ovat kanadalaisen terveydenhuollon tukipilareita, joita maailmalla ihailaan. Joustava ja laadukas terveydenhuoltojärjestelmä tarjoaa korkeatasoista hoivaa. Yhteiskunta on määritellyt tietyn minimitulon ja terveysvakuutuksen ikääntyneille Kanadassa. (Mäki-Jussila, 1997, s. 46–47)

5.1 Terveydenhuolto

Kanadassa on käytössä samantyyppinen terveydenhuoltojärjestelmä kuin Suomessa. Palveluiden saatavuus ei perustu asiakkaan maksukykyyn vaan kaikille taataan tarpeiden mukaiset terveyspalvelut. Liittovaltion asettama lainsäädäntö myös takaa, että asiakkaan tulee päästä ilmaiseksi tarpeelliseksi määriteltyihin lääkäripalveluihin. Kanadalaisten halukkuus jakaa varoja ja vastuuta johtuu perusarvoista; oikeudenmukaisuudesta ja kohtuullisuudesta. (Mäki-Jussila 1997, s. 45–46; Government of Canada, 2018)

Se millainen terveydenhuolto on organisaationa, pohjautuen pitkälti Kanadan perustuslakiin, määräytyy sen mukaan, millaiset roolit annetaan maakunnille ja alueellisille hallituksille. Maakunnalla ja aluehallituksella on suuri vastuu siitä, millaisia terveys- ja sosiaalihuollonpalveluita tarjotaan. (Government of Canada, 2018) Monet alueet ovat perustaneet terveysviranomaisia, jotka ovat vastuussa sairaala-, yhteisö ja pitkäaikaishoidon toteuttamisesta ja rahoituksesta kuten myös muista julkisen terveydenhuollon palveluista. (Allin & Rudoler, n.d.)

Laitoshoido on Kanadassa kehittyneempää kuin avohoido. Suurin osa vanhuksista onkin sijoitettu asumaan laitoshoidoon. Avohoido käsittää Ontariossa mm. kotipalvelut, tukipalvelut ja tukiasumisen. Avohoidoon kuuluvilla palveluilla tarkoitetaan päivittäisissä toiminnoissa sekä asumiseen liittyvissä asioissa avustamista. Palveluiden tarjonta Ontariossa vaihtelee; toisaalla on ylitarjontaa, kun toisella puolella ei saa palveluita ollenkaan. (Mäki-Jussila 1997, ss. 53, 56–57)

5.2 Yksityinen palveluntuottaja ja vapaaehtoiset

Yksityisen sektorin hyvinä puolina pidetään sen kykyä vastata asiakkaan tarpeisiin, tehokkuutta sekä vaikuttavuutta. Yksityistä sektoria kritisoidaan palvelun laadun heikkenemistä tehokkuuden ja voiton maksimoinnin vuoksi. Kanadan valtion tarjoamat palvelut koetaan taas monesti tehottomiksi, kalliiksi sekä ylisäännöstellyiksi. (Mäki-Jussila, 1997, ss. 48–49)

Vapaaehtoisia työskentelee paljon yksityisillä sektoreilla ja he ovat näin merkittävässä roolissa vanhustenhuollossa Kanadassa. Vapaaehtoiset voivat toimia esimerkiksi kauppabussin kuljettajina ikääntyneille. Samalla he tekevät sosiaalityötä kuljettamisen ohella. Eri etniset ryhmät ovat perustaneet omia sosiaalisia verkostojaan Kanadassa. Vapaaehtoisuuteen pohjautuvan yhteistyön kautta saatiin esimerkiksi rakennettua yhteisiä tiloja tai toiminnan järjestämistä, jotka olivat yhteisöjen päämääriä. (Mäki-Jussila, 1997, ss. 57, 60)

6 FINLANDIA VILLAGE ELI FINLANDIAKYLÄ

Finlandiakylä on kanadansuomalaisten siirtolaisten perustama asumisyhteisö Sudburyssa, Kanadassa. Se on alun perin tarkoitettu kanadansuomalaisille, jotka vanhenevat, eivätkä pysty enää asumaan yksin. Nykyään kylässä asuu myös syntyperäisiä kanadalaisia äidinkielenään joko englanti tai ranska. Tällä hetkellä siellä asuu n. 400 ikääntynyttä ja henkilökuntaa on saman verran (Viitala, 2018).

Finlandiakylässä asuvat käyttävät itse arkipäiväisissä keskusteluissaan kylästä nimeä ”Finlandia Village”, sillä he puhuvat suomen ja englannin sekoitusta. Tässä työssä käytetään kuitenkin suomenkielistä versiota ”Finlandiakylä”, jota työn toimeksiantaja suositteli käytettäväksi.

Kuva 2. Finlandiakylän Finlandiakoti (Korhonen, 2018).

6.1 Finlandiakylän eri asumismuodot

Finlandiakylässä on erilaisia asumismuotoja ikääntyneille. Finlandiakodissa on kolmessa kerroksessa kaksioita ja kolmioita, joissa ikääntyneet voivat asua yksin tai puolisonsa kanssa. Tähän rakennukseen saa kotihoidon palveluita. Rakennuksessa on 90 asuntoa. (Finlandia Village, n.d.)

Palvelukodin asunnot ovat yhdessä kerroksessa ja siellä asuvat käyttävät yleensä kotihoidon palveluita. Palvelukodin puolella on iso ruokasali sekä alakerrassa kuntosali ja uima-allas. Pyykkitupa sekä oleskeluhuone löytyvät myös Palvelukodin käytävän varrelta. Palvelukodin puolella on 46 asuntoa. Hoivakodissa asuvat enemmän hoitoa tarvitsevat ikäihmiset. Siellä on kaksi dementiaosastoa sekä normaaleja, eli lukitsemattomia, pitkäaikaishoitoa tarvitsevien ikäihmisten osastoja. Hoivakodin puolella on 110 vuodepaikkaa. (Finlandia Village, n.d.) Hoivakoti tarjoaa ympärivuorokautista hoitoa (Viitala, 2018).

Lepokoti on marraskuussa 2012 valmistunut kolmikerroksinen rakennus. Rakennuksessa on 82 asuntoa; kaksioita ja kolmioita. (Finlandia Village, n.d.) Alhaalla on lääkärin vastaanotto, ruokasali sekä iso sali, ”Voima-Hall”. Voima-salissa pidetään konsertteja sekä elokuvanäytöksiä. Joka viikko klo 14 siellä esiintyy muusikoita ja muita vierailijoita. Salia ruokailuineen vuokrataan myös yksityisille ihmisille. (Viitala, 2018) Alueella on myös rivitaloasuntoja 31 kappaletta. (Finlandia Village, n.d.) Näissä asuvat hyväkuntoiset ikäihmiset. He voivat yhtä lailla käyttää kylän palveluita, kuten kuntosalia. Rivitaloihin on myös mahdollista saada kotihoidon apuja.

Majatalo on kaksikerroksinen rakennus, jossa alakerrassa asuu neljä ikäihmistä ja yläkerta vuokrataan Finlandiakylässä vieraileville omaisille. Alakerrassa on yhteiset oleskelutilat ja keittiö, sekä jokaisella asukkaalla on omat tilavat huoneet kylpyhuoneilla varustettuna. Majatalossa asuvilla vanhuksilla käy päivittäin kotihoito sekä ruokapalvelu. Majatalo on niin sanottua tukiasumista, jolloin ikääntynyt ei pysty asumaan enää turvallisesti yksin, mutta ei myöskään tarvitse vielä ympärivuorokautista hoitoa (Mäki-Jussila, 1997, s. 59).

Kuva 3. Finlandiakylän palvelutalo (Korhonen, 2018).

6.2 Kielijakauma Finlandiakylässä

Viitalan (2018) mukaan kylän asukkaiden kielijakauma vaihtelee eri asuimuotojen välillä, mutta koko kylän laajuisesti suomenkielisiä on 33 %, englanninkielisiä 33 % ja muun kielisiä 33 %. Finlandiakylän väestön kielijakauma on kuin peilikuva koko Sudburyn kielijakaumasta. Finlandiakodissa suomalaisia on enemmistö 52 %, kun taas Hoivakodissa, jossa Ontario määrittelee sisäänoton, ovat suomenkieliset vähemmistönä.

Koko Finlandiakylän henkilökunnasta noin 10 % on suomenkielisiä. Englanninkielisiä on enemmistö eli 75 % ja ranskankielisiä 25 %. Myös thaimaalaisia työntekijöitä on alkanut tullemaan Finlandiakylään. Terveydenhoitohenkilökuntaan lasketaan sairaanhoitajat, lähihoitajat, RPN sekä lääkärit. Heistä 70 % on englanninkielisiä, 20 % ranskankielisiä ja 10 % suomenkielisiä. (Viitala 2019)

6.3 Palvelumuodot ja aktiviteetit

Kylän tarjoamat aktiviteetit jakautuvat kahteen kieliryhmään; suomenkielisiin ja englanninkielisiin (Viitala, 2018). Eri puolilla Finlandiakylää järjestetään päivittäin ohjelmaa yhteisestä Wii-pelituokiosta erilaisiin kerhoihin tai lähetyspiiriin asti. Liitteenä 2 on Finlandiakylän marraskuun suomenkielisten ohjelma, josta näkyy, mitä eri aktiviteetteja on tarjolla.

Kuntosalilla on päivittäin erilaisia jumpparyhmiä. Jotta kaikki halukkaat voisivat osallistua, ohjataan jumppia myös Majatalolla sekä Lepokodilla.

Hoivakodin jokaisella osastolla on erillinen aktiviteettiuhuone, josta löytyy mm. pelejä (Viitala, 2018).

Viikoittaisia tapahtumia ja ryhmiä on monia. Keskiviikkoisin on miestenpiiri, jolloin miehet tekevät yhdessä jotain, esimerkiksi katsovat jääkiekkoa. Perjantaisin on ”virsiseurat”, jolloin lauletaan virsikirjan lauluja. Lauhetki on sunnuntaisin, jossa lauletaan yhdessä vanhoja suomenkielisiä lauluja. Kaikki kyseiset tapahtumat ovat Finlandiakodissa.

Isoja tapahtumia, kuten toukomarkkinat tai erilaisia myyjäisiä järjestetään harvemmin. Isoissa tapahtumissa koko yhteisö osallistuu eri tavoin. Finlandiakylän naistoimikunta leipoo tapahtumiin yleensä myytäväksi isot määrät suomalaista pullaa. Naistoimikunta järjestää myös omat joulu- ja kevätmyyjäiset. Finlandiakylässä on kampaaja sekä asukkaiden pyörittämä Suomi-kauppa. Suomikaupasta voit ostaa erilaisia suomalaisia tuotteita kuten makeisia. Kylässä on oma kappeli, jota käyttävät kaikki uskonryhmät. Kappelissa voidaan myös viettää muistotilaisuutta, jos joku kylässä asuneista on kuollut. (Viitala, 2018)

7 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Sudburyn Finlandiakylässä asuvien ulkosuomalaisten ikäihmisten kokemuksia kyseisessä yhteisössä asumisesta ja siellä elämistä suomalaisena asukkaana. Opinnäytetyön toimeksiantajan tavoitteena on saada objektiivinen kuva Finlandiakylän suomenkielisten asukkaiden palveluiden sopivuudesta ja mielekkyydestä heille. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää asukkaiden tyytyväisyyttä monikulttuurisessa yhteisössä asumisesta, suomalaisuuden vaikutuksesta henkiseen hyvinvointiin sekä miten mielekkäänä he Finlandiakylän palvelut ja toiminnan kokevat.

Opinnäytetyön tarkoituksena on vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Miten Finlandiakylän toiminta on tukenut suomenkielisten ikääntymistä?
- Miten Finlandiakylän henkilökunta on tukenut suomenkielisten ikääntymistä?
- Miten Finlandiakylä voisi parantaa toimintaansa tukeakseen enemmän suomenkielisten ikääntymistä?

Ennako-oletuksena oli, että Finlandiakylä ikääntyneiden asumismuotona tukee vanhenemista ja arjessa selviytymistä. Opinnäytetyön lähtökohtana oli selvittää miten ikääntymisen tukemista voitaisiin vielä parantaa.

8 TIEDONHAUNPROSESSI

Tiedonhaussa löytyi aluksi yksi tutkimus, joka oli käsitellyt hieman samaa aihetta. Tutkimuksen nimi oli ” Kanadansuomalaisten siirtolaisten kokemuksia identiteetistä, sopeutumisesta ja ikääntymisestä”. Tutkimuksen on tehnyt Hanna Suorsa vuonna 2009. Tutkimus oli tehty Toronton Finlandiakylässä. (Suorsa, 2009). Työ toimi aiheen esiyymmärryksen kartoittamisessa. Koska aihetta ei ole paljoa ennen tutkittu, tutkimus päädyttiin tekemään laadullisena tutkimuksena.

Tiedonhaku pohjautui luotettaviin lähteisiin kuten Finna.fi, jota korkeakoulun informaattikko suositteli käytettävän tähän opinnäytetyöhön sen sosiaalipainotteisen sisällön takia. Finnasta löytyi paljon hyviä lähteitä, niin nettiversioina kuin kirjoinakin. Lähteissä on käytetty myös useaa englanninkielistä materiaalia. Koska haluttua tietoa ei löydetty pelkkien tutkimuksiin pohjautuvien hakukoneiden kautta, laajennettiin hakua myös yleisempiin hakukoneisiin esimerkiksi etsiessä monikulttuurisuuden ja ikääntyneen määritelmää.

Tiedonhaun aikana löytyi Jouni Korkiasaaren tekemä kaavio, joka havainnollisti hyvin muuttomääriä Kanadaan ja Yhdysvaltoihin. Näiden kaavioiden tiimoilta oltiin yhteydessä Jouni Korkiasaareen sähköpostilla 27.10.2018. Hän antoi tiedostoihin käyttöoikeudet. Hän antoi myös suosituksen Reino Keron kirjoittamiin teoksiin lähteiksi.

Taulukko 1. Taulukko tehdyistä Internet-hauista.

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Tulokset	Valitut	Milloin
HamkFinna	vanhus JA yhteisö	Ei rajauksia	N: 23	N:1	24.5.2018
Finna	vanhus yhteisöasuminen	Valmistusvuosi: 2010-2019 Aineisto: Kirja	N: 12	N:1	4.10.2018
Finna	kandansuomal*	Aineistotyyppi: opinnäyte	N:21	N:2	4.10.2018
Finna	kanadansuomalaiset	Valmistusvuosi: 2010-2019	N: 68	N:2	8.10.2018
Sosiaalilääketieteen aikakauslehti	sosiaalinen tuki	Julkaistu: 2010 jälkeen	N: 44	N:1	25.10.2018
Sosiaalilääketieteen aikakauslehti	sosiaalinen pääoma	Ei rajauksia	N:17	N:0	25.10.2018
Doaj	systematic literature review elder people	Articles	N:2	N:0	25.10.2018
Finna	sosiaalinen tuki vanhus	Pro gradu Muu tohtorin väitöskirja	N:5	N:1	25.10.2018
Finna	ikäntynyt, hyvinvointi	Vuosi: 2010-2019 aineistotyyppi:artikkeli	N:112	N:1	25.10.2018
Finna	mielen hyvinvointi	Vuosi. 2010-2019 aineistotyyppi: artikkeli	N:26	N:1	25.10.2018
Finna	vieraskulttuuri	Aihe	N: 344	N:0	25.10.2018
HamkFinna (tarkennettu kansainvälisten e-aineistojen haku)	social support AND senior home living	Vuosi: 2015-2018, vertaisarvioitu	N:5629	N:1	1.11.2018
Google Scholar	teemoittelu	Ei rajauksia	N:11 800	N: 1	6.5.2019
Google	psykososiaalinen hyvinvointi tarkoittaa	Ei rajauksia	N: 159 000	N:1	8.2.2019
Google	Who is elderly	Ei rajauksia	N: 238 000 000	N:1	27.3.2019
Google	Canada's health care system	Ei rajauksia	N: 1 660 000 000	N:1	4.4.2019
Hamk Finna	Monikulttuurisuus	Ei rajauksia	N: 263	N: 1	6.5.2019

9 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Olin ollut lähihoitajana kymmenen viikon mittaisessa työharjoittelussa kyseisessä Finlandiakylässä keväällä 2016. Harjoittelussa työskentelin puolet ajasta kotihoidossa ja puolet kuntosalilla liikunnan ohjaajan kanssa. Pidimme viikoittain Suomi-kerhoa, jolloin tutustuin myös hyväkuntoisiin kyläläisiin. Tässä luvussa käsitellään tutkimuksen prosessia.

9.1 Tutkimusasetelma

Finlandiakylässä käytiin heinäkuussa 2018, jolloin suoritettiin tutkimukseen osallistujien rekrytointia. Tarkoituksena oli pitää tiedotustilaisuus paikalla. Informaatiokirje lähetettiin tutkimuksen ulkopuoliselle yhteyshenkilölle, joka levitti niitä kylän eri asuinrakennuksiin. Informaatio-juliste on liitteenä 1. Tilaisuudessa kerrottiin opinnäytetyöstä noin 20 minuutin ajan. Tilaisuuteen tuli n. 10 kuulijaa. Tilaisuuden kautta saatiin suoraan yksi tutkimuksen tiedonantajista. Tutkimukseen suostumislomake löytyy liitteestä 3.

Tiedotustilaisuuden jälkeen otettiin yhteyttä yhteyshenkilöön ja kysyttiin suomalaisia henkilöitä, jotka voisivat soveltua tutkimukseen. Hän antoi nimilistan. Jos olisi menty vain listan mukaan, yhteyshenkilö olisi määritellyt, ketkä tutkimukseen voivat osallistua ja ketkä eivät.

Tiedonantajia saatiin suomenkielisten avustuksella rivitaloilta sekä lepokodilta. Tutkimukseen olisi voitu saada enemmänkin osallistujia, mutta kaikki eivät halunneet osallistua ja toisilla tutkimuksen toteuttaminen olisi ollut haaste esimerkiksi kirjoitustaidon heikennyttyä. Finlandiakodista löytyi vielä muutama innokas tutkimukseen osallistuja, jolloin saatiin kuusi tiedonantajaa kasaan. Viimeiset tiedonantajat täyttivät suostumuslomakkeet ryhmässä. Tällöin ulkopuolisetkin tiesivät, että he osallistuvat tutkimukseen, mutta yhteisö on niin pieni, että he saivat tietää sen todennäköisesti joka tapauksessa. Tietoa ei voi mitenkään estää, mutta tulee olla erityisen tarkka, ettei kenenkään tekstiä voida tunnistaa.

Suomessa laadittiin tutkimuskysymykset ja näiden pohjalta avoimet kysymykset lomakkeelle, joka lähetettiin Kanadaan tutkimukseen osallistujille suljetuissa henkilökohtaisissa kirjekuorissa. Haastattelu toteutettiin lomakkeella suuren välimatkan sekä huonojen Internet mahdollisuuksien takia. Kirjekuoresta löytyi nimettömät kyselylomakkeet sekä vastauskuori valmiilla osoitteella ja postimerkillä varustettuna. Vastausaikaa oli noin kuukausi.

Tutkimukseen osallistumisen kriteerinä oli, että vastaaja pystyisi kirjoittamaan suomen kielellä ja on Suomesta lähtöisin. Hänellä ei saanut olla todettua muistisairautta tutkimuksen uskottavuuden takia. Tutkimukseen haettiin ensimmäisen polven kanadansuomalaisia, eli heidän tuli olla syntyneitä Suomessa. Suomen kielen kirjoitustaito rajasi muuta kieltä äidinkielenään puhuvat asukkaat pois. Liitteenä 4 on haastattelututkimuksen lomake kokonaisuudessaan.

9.2 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa se, kuinka todenmukaista tietoa tutkimuksella on kyetty saamaan aikaan. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata uskottavuudella, siirrettävyydellä, vahvistettavuudella sekä refleksiivisyydellä. (Kylmä & Juvakka, 2007, s.127) Tutkimuksen luotettavuutta pyrittiin lisäämään sillä, että osallistujat valikoituvat sattumanvaraisesti ja osallistuivat kyselyyn vapaaehtoisesti. Refleksiivisyyden kannalta aikaisempi opiskelujakso kylässä voi vaikuttaa siihen, ketkä haluavat tutkimukseen osallistua. Myös kyselylomake vastausmuotona antaa tutkimuksen tiedonantajan rauhassa pohtia vastauksiaan ilman kenenkään painostusta. Ei voi myöskään tietää, onko lomaketta täytetty yksin vai jonkun kanssa yhdessä.

Tietoisesti yritettiin välttää vain valmiiksi nimettyjen henkilöiden käyttöä tutkimuksessa, sillä silloin vastaajat olisivat ennalta määrättyjä. Tavoitteena paikan päällä oli etsiä mahdollisimman sattumanvaraisesti tiedonantajia eripuolilta Finlandiakylää. Tutkimukseen haluttiin saada eri puolilla kylää asuvia ihmisiä, jotta tulos kertoisi mahdollisimman monipuolisen kuvan. Jos kaikki vastaajat olisivat esimerkiksi Finlandiakodista, jossa suurin osa aktiviteeteista tapahtuu, voisi tutkimuksen tuloksessa näkyä aktiviteettien käytöstä vääristynyt tulos.

Tutkimuksen objektiivisuutta pohdittaessa on hyvä nostaa esille sen luotettavuus ja puolueettomuus. Tuloksiin voi vaikuttaa tutkijan oma näkökulma, esimerkiksi tutkijan ikä ja sukupuoli. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s.160) Tässä tapauksessa vaikuttaa suuresti jo aiempi kokemus Finlandiakylästä sekä aiempi vierailu siellä.

Jokaiselta tutkimukseen osallistujalta saatiin täytetty suostumuslomake ja toinen kopio lomakkeesta jäi heille itselleen. Näin tutkimuksen toteuttajalla on tieto heidän suostumuksestaan, kuten heillä itselläänkin. Tutkimukseen osallistujien anonyymiys säilyi, kun heille lähetettiin kirje, jossa oli valmis vastauslomake. Suostumuslomakkeessa oli selitetty tutkimuksen kulku, mihin ottaa yhteyttä, jos kaipaisi lisätietoa sekä tietoa tutkimukseen osallistujien oikeuksista. Tutkimuksen tulosten siirrettävyyttä vastaaviin tilanteisiin on pyritty helpottamaan kuvailemalla laajasti Finlandiakylää ympäristönä (Kylmä & Juvakka, 2007, s.129).

Aineisto luetutetaan analysointivaiheessa ulkopuolisella henkilöllä luotettavuuden ja vahvistettavuuden parantamiseksi. Ulkopuolinen lukija voi huomata asioita, joille tutkija on jo sokaistunut. Laadullisessa tutkimuksessa toinen tutkija ei välttämättä kuitenkaan päädy samaan tulkintaan. Luotettavuusongelmaa ei välttämättä voi todeta suoraan erilaisista tulkinnoista. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006; Kylmä & Juvakka, 20017, s. 129)

9.3 Analysointimenetelmä

Opinnäytetyö toteutetaan laadullisena tutkimuksena. Karkeasti tutkimustyytit jaotellaan teoreettiseen ja empiiriseen tutkimukseen, mutta jokaisen ihmisen tekemän tutkimuksen tulisi sisältää alanysoitavan aineiston loogista tarkastelua. Tutkimuksen tulokseen vaikuttavat käytetyt menetelmät, yksilön aiempi käsitys aiheesta sekä millaisen merkityksen yksilö antaa tutkittavalle ilmiölle. Tieto ei siis koskaan ole puhtaasti objektiivista, sillä tutkija päättää itse tutkimusasetelman. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 24–25)

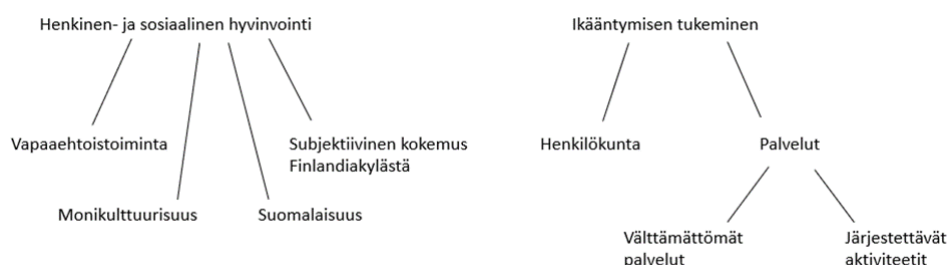
Teemoja eli aineiston keskeisiä aiheita löydetään yleensä etsimällä teksteistä vastauksia yhdistäviä tai erottavia seikkoja. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Näin toimitaan aineistolähtöisessä teemoittelussa, jolloin ei katsota vastauksia minkään kysymyksen tai asetelman pohjalta.

Aineiston analysointi toteutetaan aineistolähtöisellä temaattisella analyysillä. Sisällönanalyysissa analysointi tapahtuu yleensä taulukon muodossa, mutta teemoittelussa tehdään usein mindmap. Teemoittelun ”kartat” tiivistyvät ja lopulta yksi ”kartta” saattaa sisältää vain pari avainsanaa. ”Karttoja” tulee kuitenkin olla monia. (Tuomi & Sarajärvi, 2018 s, 142)

Järjesteltäessä aineisto teemojen mukaan, kootaan kunkin teeman alle haastattelun ne kohdat, joissa teemasta puhutaan. Analysoinnissa käytetään myös koodausta teemoittelun helpottamiseksi. Koodauksella tarkoitetaan aineistoon tehtyjä jäsentäviä merkintöjä kuten alleviivauksia. Aineiston käsittely helpottuu, kun kohdat, joissa puhutaan samoista asioista, on merkitty samalla tavalla. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006) Tämän aineiston analysoinnissa avattiin jokainen kysymys ensin mindmapiksi, johon jokaisen vastaajan vastaukset koostettiin. Vastausten pohjalta esiin nousevista asioista muodostettiin teemoja, joiden alle kyseiseen teemaan vastaavat kysymykset asetettiin. Näin nousi esille kaksi yläteemaa ja kuusi alaluokkaa.

10 TULOKSET

Kuudelle tiedonantajalle lähetetyistä haastattelulomakkeista takaisin tuli viiden tiedonantajan lomakkeet. Tiedonantajat ovat asuneet Finlandiakylässä 3–12 vuotta. He asuvat Rivitaloilla, Finlandiakodissa sekä Lepokodissa. Jokainen tiedonantaja oli vastannut suurimpaan osaan kysymyksistä enemmän kuin yhdellä lauseella. Vastauksista koostettiin mindmapit, yhdessä mindmapissa oli yksi kysymys. Vastauksien pohjalta nousi esiin kaksi teemaa: henkinen- ja sosiaalinen hyvinvointi sekä ikääntymisen tukeminen. Mindmapit jaoteltiin näiden kahden teeman mukaan. Molemmista teemoista nousi esille myös alateemoja. Kuvassa neljä on esitetty mindmap-analysoinnissa nousseista teemoista ja alateemoista.

Kuva 4. Mindmap aineistosta esille nousseista yläteemoista ja alateemoista.

10.1 Henkinen- ja sosiaalinen hyvinvointi

Jokainen ihminen on psyko-fyysis-sosiaalinen kokonaisuus ja näin ollen kaikki osa-alueet vaikuttavat toisiinsa. Ihmisen saama sosiaalinen tuki voi auttaa häntä esimerkiksi henkisesti jaksamaan:

Kun menemme ulos ja kohtaamme toisemme me hymyilemme ja tervehdimme. Tämä on mielestäni henkistä tukea ja sitä on meissä kaikissa kun kohtaamme toiset asukkaat.

10.1.1 Suomalaisuus

Yksilön omaa suomalaisuutta tuotiin vastauksissa esille korostaen suomenkieltä. Suomenkieli yhdistää muita suomalaisia, ” ystävät ovat suomalaisia, puhummehan samaa kieltä” sekä ” tuntuu viihtyvän paremmin suomalaisten seurassa”. Jälkimmäinen lainaus sopii myös muiden suomalaisia yhdistävien tekijöiden kanssa, kuten tiedonantajien esille nostamat huumorintaju ja elämäntapa. Yksi tiedonantajista toteaa, että he ovat tainneet tuoda muuttaessaan mukanaan sellaista suomalaisuutta, että

toiset suomalaiset tuntuvat sukulaisilta. Edellä mainittu nosto kertoo hyvin suomalaisten Finlandiakylässä asuvien yhteenkuuluvuuden tunteesta.

Suomalaiset Finlandiakylässä huolehtivat vanhemmista ja huonokuntoisemmista suomalaisista. Kahden vastauksen mukaan autolliset asukkaat kyyditsevät tarvittaessa autottomia. Kuitenkin toinen vastaajista pohtii avunannon laillisuutta ja sitä, ettei vakuutus välttämättä korvaa, jos kyseisellä matkalla sattuu jotain.

Suomalaisuus näkyy Finlandiakylässä yleiselläkin tasolla. Yhdessä vastauksessa nostettiin esille suomalaisten juhlapäivien vietto sekä niiden liputus. Joka sunnuntai liputetaan kylässä sekä Kanadan että Suomenlippua. Jokaisessa rakennuksessa olevat ohjelmataulut ovat myös kirjoitettu englanniksi ja suomeksi, suomeksi kuitenkin ensin.

Kysyttäessä, miten henkilökunta tukee ja vahvistaa mielestäsi suomen kieltä ja kulttuuria, nostettiin monia esimerkkejä esiin. kuten kalenterin tilaisuudet ja suomen itsenäisyyden ja sotaveteraanien muistaminen. Ensimmäisessä vastauksessa todettiin henkilökunnan kunnioittavan suomalaisuutta ja toisessa kerrottiin heidän tervehtivän 80 % suomeksi. Yksi tiedonantaja nosti esille suomalaiset papit. Kahdessa vastauksessa mainittiin myös suomalaiset työharjoittelijat. Kuitenkaan toisen vastauksen mukaan nykysuomenkieli ei vahvista kulttuuria.

10.1.2 Monikulttuurisuus

Vastauksissa pohdittiin kielellistä monikulttuuria sekä yksilön omaa monikulttuurisuutta. Sitä, että asukkaat ovat eri kansallisuuksista, pidettiin kiinnostavana sekä hienona asiana. Yhdessä vastauksista tuotiin esille, että asukkaiden enemmistön äidinkieli on englanti, suomi tai ranska. Toisessa vastauksessa sanottiin hoitajien olevan puoliksi eri kansalaisia. Kolmas vastaaja toteaa erikielisten ihmisten olevan naapureita keskenään, jolloin tavatessa tervehditään ja joskus jutellaan enemmänkin.

Yhdessä vastauksessa pohdittiin omaa monikulttuurisuutta. Vastaaja kuvaa monikulttuurisuuttaan näin:

Minun arkeeni suomalaisuus vaikuttaa siten, että aamulla ensiksi pitää katsoa tai lukea minun tabletista Suomen uutiset. Sen jälkeen mitä Kanadassa on tapahtunut ja sitten alan katsella ja kuunnella mitä Trump naapurissa on keksinyt.

10.1.3 Subjektiiivinen kokemus Finlandiakylästä

Tiedonantajat painottivat tyytyväisyyttään Finlandiakylään ja siellä asumiin. Finlandiakylän tuomaa turvallisuutta nostettiin kahdessa vastauksessa esille ja rauhallisuutta kolmessa. Apua on lähellä sitä tarvittaessa ja samalla ”voimme elää suojattua elämää päivittäin”. Edellisen vastauksen tiedonantaja tarkoittaa tällä sitä, että joka päivä varmistetaan ovissa olevilla viestilapuilla hoitajille, että asukkaalla on kaikki kunnossa.

Yhdessä vastauksessa todettiin, ettei kylässä asuessa ole paineita ja toinen mainitsi vapauden. Myös sitä, että Finlandiakylä on luonnon lähellä, arvotettiin. Kävelypolut mainittiin jopa kahdessa vastauksessa. Yksi vastaajista luetteli myös lähimaastossa olevia eläimiä:

Näkeehän täällä vaikka mitä, karhuja, kettuja ja muita pieneläjiäkin.

10.1.4 Vapaaehtoistoiminta

Vastauksista nousi esille huomattava kiitollisuus vapaaehtoistoimintaa kohtaan. Vapaaehtoistoiminta antaa tilan toisten kanssa yhdessä ololle sekä virikkeelle asunnon ulkopuolella. Naistoimikunnan toimintaa ja leipomaryhmää nostettiin esille kahdessa vastauksessa. Lisäksi yhdessä vastauksessa mainittiin vapaaehtoisten ohjaama bingo.

Kuvaillessaan tavallista viikkoaan tiedonantajat nostivat vastauksissaan esille toistensa tuoman suomalaisen seuran lisäksi suomalaisten itsensä toteuttamat aktiviteetit. Keskiviikkoisin kokoontuva miestenpiiri on juuri tällainen aktiviteetti, jossa miehet toteuttavat yhdessä suunnittelemaansa ohjelmaa.

Neljän tiedonantajan vastauksissa mainittiin yhteiset TV-ohjelmat. Käsitän heidän tarkoittavan tällä ainakin maanantaisin näytettävää suomalaista TV-sarjaa. Yksi kylän asukkaista tallentaa suomen televisiosta tulleita ohjelmia, joita sitten katsotaan yhdessä yleisessä tilassa. Tiedonantajat toteavat TV-ohjelmista:

Näemme jopa suomalaiset jääkiekot.

Yleensä käymme maanantai iltaisin katsomassa suomalaista elokuvaa.

Käyn kyllä usein katsomassa noita nauhoitettuja juttuja.

10.2 Ikääntymisen tukeminen

”Me suomalaiset tuetaan itse suomalaista” totesi yksi tiedonantajista. Erikuntoiset asukkaat tarvitsevat kuitenkin toistensa lisäksi myös henkilökunnalta tukea ja apua arjessa. Finlandiakylän arkeen kuuluu välttämättömien palveluiden lisäksi paljon ikääntymistä tukevia aktiviteetteja.

10.2.1 Henkilökunta

Niin kuin aiemmin jo kerrottiin, yhdessä vastauksessa nostettiin hoitajien eri kansalaisuudet esille, mutta lisäksi vastauksessa mainittiin tyytyväisyyshäiden ensiluokkaiseen ammattitaitoonsa. Yhden tiedonantajan mukaan ”henkilökunta on suomalaista”.

Kysyttäessä, miten henkilökunta voisi tukea enemmän suomalaisuuttasi, tiedonantajat olivat hyvin tyytyväisiä jo nykytilanteeseen. Kenenkään vastauksissa ei noussut esille kehittämisehdotuksia, yksi vastaajista jätti kohdan tyhjäksi. Tiedonantajat totesivat ” en osaisi muuta vaatia ” sekä kertoivat tämän hetkisestä tilanteesta ” meillä on monia osastoja, joissa on suomalaisia johtajia ja ne katsoo, että oltais tyytyväisiä ja kuuntelevat”.

10.2.2 Palvelut

Välttämättöminä palveluina käsittän normaaliin arkeen tarvittavat pakolliset lisäpalvelut arjen sujumiseksi: ruokapalvelun, siivouspalvelun, lääkärin palvelut, liikuntapalvelut ja hoivapalvelun. Yhdessä vastauksessa mainittiin ruokailu, pyykinpesu ja siivouspalvelusta, jos ei itse ole itsenäinen. Toinen vastaajista totesi palveluiden hyvästä saatavuudesta ”saa palveluja tarvittaessa”.

Tavallista viikkoaan kuvatessaan tiedonantajat mainitsivat monia kylässä olevia palveluita, joita he käyttävät. Näitä ovat lääkäri, hieroja, kuntosali, ohjattu voimistelu, uima-allas sekä saunat.

Kysyttäessä miten palveluita voisi kehittää kaksi tiedonantajaa totesivat, että kaikki on jo tehty sekä, että heille riittää nykyinen. Yksi tiedonantaja viidestä totesi kuitenkin ” aikaisemmin oli ruokapalvelu keittiöstä, sait mennä syömään, jos ei huvittanut kokata”. Loput kaksi tiedonantajaa eivät löytäneet välttämättömiin palveluihin sanottavaa.

Järjestettäviin aktiviteetteihin sisällytän kaikki asukkaita aktivoivat ja hyvänä ”lisänä” olevat palvelut. Useammassa vastauksessa tuotiin esiin kirkkobussi, joka vie sunnuntaisin asukkaita suomalaiseen jumalanpalvelukseen. Myös yhteislauluhetket ja muut musiikkiaktiviteetit mainittiin, kuten konsertit. Yhdessä vastauksessa tuotiin esille virikkeellisenä aktiviteettina myös Finlandiakylän puutarhapalstat.

Kehittämisehdotuksia aktiviteetteihin tuli yhdeltä tiedonantajalta ” lisää musiikkia ja tanssi-iltoja yms.” Toisessa vastauksessa, jossa käsiteltiin aktiviteetteja, todettiin kylässä järjestettävän paljon tilaisuuksia, eikä näin ollen ehdi tulla yksinäistä, joka oli tiedonantajan mielestä parasta.

10.3 Johtopäätökset

Tutkimuskysymysten päämääränä oli selvittää miten Finlandiakylän toiminta ja henkilökunta ovat tukeneet suomenkielisten ikääntymistä kylässä sekä miten toimintaa voitaisiin parantaa, jotta ikääntymistä pystyttäisiin tukemaan enemmän. Vastauksia tuli monipuolisesti toiminnan ja henkilökunnan tämänhetkiseen tukemiseen. Kehitysehdotuksia tuli vähän, mikä voi kuvastaa suomenkielisten kyläläisten tyytyväisyyttä saamiinsa palveluihin.

Suomalaisuutta koskevista vastauksista nousi esille ylpeys omasta kulttuuritaustasta ja kielestä. Tämä näkyy suomalaisten juhlapäivien sekä liputuksen arvostamisessa. Läheisemmiksi koetaan toiset suomalaiset, joiden kanssa ollaan enemmän myös tekemisissä. Yhteisöllisyyden tunneta lisää vilpítőn avunanto.

Monikulttuurisuus näkyy Finlandiakylässä päällisin puolin erikielisyutenä. Kuitenkin syvällisempää pohdintaa toi tiedonantajan näkemys omasta monikulttuurisuudesta. Tärkeysjärjestyksessä tiedonantaja on ensin kiinnostunut Suomesta, sitten Kanadasta ja lopuksi naapurimaan tapahtumista. Tämä kertoo mielestäni entisen kotimaan tärkeydestä nykyisesäkin elämässä. Ympäristö ei pelkästään muodosta monikulttuurisuutta, vaan se on kiinni myös yksilön sisäisestä kiinnostuksesta.

Finlandiakylän asukkaat kokevat asuinympäristön mielekkäänä ja turvallisenä. Ympäristön mukavuuteen vaikuttavat puitteet sekä toiset asukkaat. Luonnonläheisyys aktivoi asukkaita myös liikkumaan. Vapautta ja valvomista on toteutettu sopivassa suhteessa.

Vapaaehtoistoiminnan tärkeyttä ei voida liikaa korostaa keskusteltaessa Finlandiakylästä. Kylässä työskentelee paljon vapaaehtoisia, joiden työpanos on merkittävässä roolissa. Asukkaiden oma aktiivisuus mahdollistaa monet aktiviteetit, jotka luovat Finlandiakylästä sen virikkeellisen paikan, mikä se tällä hetkellä on.

Henkilökunta käsitettiin vastauksista päätellen monella tavalla. Hoitohenkilökuntaan tyytyväisyyttä erikseen en voi käsitellä, useimmissa vastauksissa todennäköisesti käsitetty henkilökunta, niinä työntekijöinä, joiden kanssa ollaan tavallisesti eniten arjessa tekemisissä. Henkilökunnan työskentelyyn yleisesti ollaan kuitenkin tyytyväisiä.

Välttämättömiin palveluihin ollaan suurimmaksi osaksi tyytyväisiä. Palveluita käytetään aktiivisesti ja niiden tarpeellisuus Finlandiakylässä on sel-

keä. Toisten asukkaiden lisäksi henkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseksi monet kokevat tärkeäksi hengellisten tarpeiden huomioinnin. Henkistä hyvinvointia tukee lisäksi vastauksissakin moneen kertaan noussut musiikki.

Opinnäytetyössä saadut tulokset puoltavat Röngän (2010) tutkimuksessa saatua tietoa, että muiden suomalaisten läsnäolo sai tuntemaan ulkomailta asuvien suomalaisten olon kotoisaksi ja turvalliseksi. Finlandiakylä tuki tiedonantajien vastausten perusteella suomenkielisten asukkaiden henkisiä voimavaroja. Opinnäytetyön tulokset ovat myös samankaltaisia Niemmen (2010) tehdyn tutkimuksen kanssa, jossa psyykkiset resurssit vahvistavat positiivisia tekijöitä, kuten henkisiä voimavaroja. Kokko (2017) luetteli mielen hyvinvoinnin tärkeiksi osiksi huumorin ja myönteisen asenteen. Tämän opinnäytetyön tiedonantajien antamissa vastauksissa korostavat tiedonantajat yhteisen huumorin ja samanhenkisyyden tärkeyttä.

11 POHDINTA

Opinnäytetyön tutkimuksen tekijän ennako-oletus, että Finlandiakylän suomenkielisten palveluita voisi kehittää asukkaille vielä sopivimmiksi, osoittautui tutkimuksen mukaan vääräksi. Tiedonantajilla ei ollut henkilökunnalle kehittämideoita. Myös palveluihin oli hyvin vähän parannusehdotuksia.

Vastausprosentti opinnäytetyön kyselyyn oli todella korkea. Tutkimukseen osallistujat olivat kaikki positiivisesti suhtautuneita Finlandiakylän suomenkielisten palveluihin. Tämä ei kerro kuitenkaan, että kaikki kylässä asuvat suomenkieliset olisivat yhtä tyytyväisiä palveluihin. Todennäköistä on, että kyselyyn vastanneet ovat olleet tavallista aktiivisempia asukkaita. Sattumanvaraisuudella yritettiin välttää tutkimuksen tekijän vaikutusta tutkimukseen osallistujiin. Sattumanvaraista tiedonantajien hakua olisi voitu toteuttaa enemmän kylässä, jotta tutkimukseen olisi saatu myös vastakkaista näkökulmaa.

Opinnäytetyön toteutusmuotona olisi toiminut paremmin haastattelu. Haastateltaessa tiedonantajilta olisi voinut kysyä tarkentavia kysymyksiä, joka olisi voinut synnyttää syvempää pohdintaa asioista. Kyselylomake haastattelun sijaan jättää tiedonantajan yksin pohtimaan, jolloin lomakkeen täyttöön käytetty aika voi olla myös hyvin niukka. Haastattelulla joihinkin kysymyksiin olisi voinut tulla vielä enemmänkin vastauksia.

Tutkimukseen osallistujien kriteerit olivat hyvin tiukat, joka rajasi paljon tutkimukseen osallistuvia tiedonantajia. Löyhemmällä kriteereillä tutkimukseen olisi voitu saada enemmän vastaajia. Tiedonantajan kirjoitustaidolla ei olisi ollut haastattelututkimuksessa väliä. Tiedonantajan lähiomaiset olisivat myös voineet auttaa ja kirjoittaa tiedonantajan sanellessa. Tällöin tekstiä olisi voitu kirjoittajan puolesta kuitenkin vääristää. Toisen pol-

ven suomalaiset olisivat voineet antaa samanlaista näkökulmaa Finlandiakylän palveluista kuin ensimmäisen polven suomalaisetkin. Heidät kuitenkin rajattiin tutkimukseen osallistumiskriteereissä pois. Tutkimuskriteereissä todettu muistisairaus oli hyvin veteen piirretty viiva. Tutkimuksen tekijänä ei voi tietää onko tiedonantajalla todettua muistisairautta vai ei.

Opinnäytetyössä tehdyn tutkimuksen tuloksia pystyttäisiin hyödyntämään esimerkiksi Finlandiakylän markkinoinnissa. Asukkaiden tyytyväisyys palveluihin ja asumisympäristöön voisi parantaa entisestään Finlandiakylän mainetta. Kanadassa asuville suomenkielisille ikäihmisille kylää pystyisi markkinoimaan Suomen kulttuuria ja ikääntymistä tukevana asumisympäristönä.

Finlandiakylä on kuin pieni ikääntyneiden ihmisten kylä. Moninaiset asumisen muodot, avo- ja laitoshoido, mahdollistavat monessa kunnossa olevien ikääntyneiden asumisen tässä kylässä. Kolmen eri kielikulttuurin yhdistyminen samassa paikassa rikastuttaa yhteisöä, kun taas toisaalta jakaa sen asukkaita vielä enemmän omiin pienempiin yhteisöihinsä.

Jaettu arki näkyy hyvin myös Finlandia Villagessa: toiset huolehtivat yhteisestä puutarhasta, toiset ohjaavat muistisairasta naapuria ruokailuihin tai huolehtivat toisen päälle unohtamasta pesukoneesta. Oman reviiirin ja asioiden hoitamisen ajattelumallia ei kylän suomalaisten keskuudessa juurikaan näy.

Jatkotutkimusaiheeksi ehdottaisin, että tämän tyyppisten ulkomaalaisten palvelutalojen tai asumiskeskusten aktiviteettien määrää verrattaisiin Suomessa oleviin saman tyyppisiin palvelukeskuksiin. Aktiviteettien tarjontaa saataisiin hyvin selville viikko-ohjelmista. Finlandiakylän asukkaat ovat aktiivisia, mutta onko tällaista aktiivisuutta muissakin Suomikodeissa ulkomailla tai suomalaisissa asumiskeskuksissa kotimaassa?

Tutkia voisi myös sitä, miten kokemukset yhteisöasumisesta eroavat alkuperäisillä kanadalaisilla ja kanadansuomalaisilla. Onko samassa yhteisössä yhtä yhteisöllistä asua vähemmistönä kuin enemmistönä? Olisiko Finlandiakylän tyyppinen asumismuoto siirrettävissä Suomeen vai edellyttäisikö sen onnistuminen tietynlaista kulttuurirakennetta?

Suomalainen yhteiskunta voisi ottaa hyvin esimerkkiä Finlandiakylän toiminnasta. Suomessa yhä enenevässä määrin pidetään ikäihmiset kotona niin pitkään kuin vain mahdollista. Finlandiakylän tyyppisessä paikassa kantavana voimana on yhteisön tuoma tuki ja turva. Kielitaidon heikennyttyäkin toiset pitävät toisistaan huolta, jotta arki on sujuvaa. Suomessa voitaisiin hyväkuntoisempia ikäihmisiä sijoittaa asumaan heikompi-kuntoisten kanssa, jolloin heidän vertaistukea ja energiaansa voitaisiin hyödyntää. Huonokuntoisenkaan ikäihmisen arki ei tulisi olla pelkästään syömistä, nukkumista ja vaipan vaihtoa.

Jatkotutkimuksena voitaisiin selvittää, voitaisiinko tämän tyyppistä palvelutalo-mallia ottaa käyttöön myös Suomessa. Suomessakin tehdään isoja palvelutalokomplekseja, mutta niiden itsenäisiksi toimiviksi keskuksiksi tuleminen ei ole itsestään selvää. Kaikkien tarvittavien palveluiden tulisi löytyä läheltä. Voitaisiinko tällä saada ratkaisu Suomea koskevaan hoitajamitoituskysymykseen?

LÄHTEET

Allin, S. & Rudoler, D. (n.d.) The Canadian Health Care System. International Health Care System Profiles. Haettu 4.4.2019 osoitteesta <https://international.commonwealthfund.org/countries/canada/>

Finlandia Village (n.d.). Welcome to Finlandia Village. Haettu 6.6.2018 osoitteesta <http://www.finlandiavillage.ca/>

Government of Canada (2018). Canada's Health Care System. Haettu 4.4.2019 osoitteesta <https://www.canada.ca/en/health-canada/services/health-care-system/reports-publications/health-care-system/canada.html>

Heikkinen, E., Jyrkämä, J., & Rantanen, T. (2013). *Gerontologia*. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Jolanki, O., Leinonen, E., Rajaniemi, J., Rappe, E., Räsänen, T., Teittinen, O. & Topo, P. (2017). *Asumisen yhteisöllisyys ja hyvä vanhuus*. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 47/2017. Haettu 15.10.2018 osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-415-3>

Kero, R. (1996). *Suureen länteen. Siirtolaisuus Suomesta Pohjois-Amerikkaan*. Turku: Siirtolaisinstituutti.

Kokko, K. (2017). Mitä mielen hyvinvointi on? Tiedeblogi. Jyväskylän yliopisto. Haettu 26.10.2018 osoitteesta <https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/katjakokko>

Korhonen, S.-A, (2018). Finlandiakylän palvelutalo. Tekijän ottama kuva.

Korhonen, S.-A. (2018). Finlandiakylän Finlandiakoti. Tekijän ottama kuva.

Korkiasaari, J. (1989). *Suomalaiset maailmalla*. Turku: Siirtolaisinstituutti.

Korkiasaari, J. (n.d.) Siirtolaisuus USA-CAN-AUS 1900-2016. Siirtolaisinstituutti. Private sealife. Tekijän hallussa.

Lähteenoksa, M. (2008). *Viisas arki – opas yhteisöllisyyteen*. Helsinki: Like.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 2012/980. Haettu 28.10.2018 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>

Little, W. & McGivern, R. (n.d.) Chapter 13. Aging and the Elderly. BcCampus. Haettu 27.3.2019 osoitteesta

<https://opentextbc.ca/introductiontosociology/chapter/chapter13-aging-and-the-elderly/>

Lotvonen, S., Kyngäs, H., Koistinen, P., Bloigu, R. & Elo, S. (2017). Social Environment of Older People during the First Year in Senior Housing and Its Association with Physical Performance. Haettu 5.11.2018 osoitteesta <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5615497/>

Mäki-Jussila, M. (1997). Kanadalainen hyvinvointisekoitus ja vanhustenhoito tapausesimerkinä Ontarion Suomalainen Lepokotiyhdistys. Pro gradu -tutkielma. Sosiaalipoliitikka. Tampereen yliopisto.

Mielenterveysseura (n.d.). Muutoksia, luopumista ja elämäntaitoa. Suomen mielenterveysseura. Haettu 26.10.2018 osoitteesta <https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/el%C3%A4m%C3%A4ntaitoa/4nvaiheet/muutoksia-luopumista-ja-el%C3%A4m%C3%A4ntaitoa>

Niemi, A. (2010). *Vivahteikas vanhuus*. Pro gradu -tutkielma. Sosiaalipoliitikan laitos. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Turun yliopisto.

Raitanen, T., Hänninen, T., Pajunen, H. & Suutama, T. (2004). *Geropsykologia*. Vanhenemisen ja vanhuuden psykologia. Helsinki : WSOY

Roinila, M. (2000). *Finland-Swedes in Canada*. Migration, settlement and ethnic relations. Turku: Siirtolaisinstituutti.

Rönkä, R. (2010). Montrealinsuomalaisten etninen identiteetti: Montrealiin asettuneiden suomalaisten etnisen identiteetin rakentuminen ja sille annetut merkitykset monikulttuurisessa yhteiskunnassa vuonna 2008. Pro gradu -tutkielma. Kulttuuriantropologia. Humanistinen tiedekunta. Oulun yliopisto.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006). Teemoittelu. Kvali-MOTV- Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Haettu 3.4.2019 osoitteesta https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html

Skogberg, K. (2018) RE: Aktiviteettikalenterin käyttö. Sähköposti tekijälle 6.11.2018

Suomen YK-liitto (n.d.). Yhdenvertaisuus. Haettu 27.10.2018 osoitteesta <https://www.ykliitto.fi/yk70v/kulttuurinen/monikulttuurisuus>

Suorsa, H (2009). *Kanadansuomalaisten siirtolaisten kokemuksia identiteetistä, sopeutumisesta ja ikääntymisestä*. Opinnäytetyö. Vanhustyön koulutusohjelma. Sosiaali- ja terveysalan yksikkö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Web reports 62. Siirtolaisinstituutti. Haettu 6.6.2018 osoitteesta

ta http://www.migrationinstitute.fi/files/pdf/webreport/webreport_062.pdf

THL (2018). Mielen hyvinvointi. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos. Haettu 28.10.2018 osoitteesta <https://thl.fi/fi/web/ikaantyminen/hyvinvointia-vanhuuteen/mielen-hyvinvointi>

Tulva, T., Uusitalo, I. & Harra, K. (2007). *Vanhuuden kasvot*. Helsinki : OKKA-säätiö.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

UEF (n.d.). Psykososiaalinen terveys. Kansanterveystieteen ja kliinisen ravitsemustieteen yksikkö. University of Eastern Finland. Haettu 8.2.2019 osoitteesta <https://www.uef.fi/web/kttravi/psykososiaalinen-terveys>

Viitala, R. (2018). RE: Opinnäytetyö. Sähköpostiviesti tekijälle 28.10.2018.

Viitala, R. (2018). RE: Opinnäytetyö. Sähköpostiviesti tekijälle 13.2.2019.

Yle (2011). Osa 1: Kuka on vanhus? Tuulikin taustapeili. Yle arena. Haettu 7.11.2018 osoitteesta <https://areena.yle.fi/1-1311119>

JULISTE

Haluatko kertoa kokemuksistasi ja mielipiteistäsi?

Haen
tiedonantajia
opinnäytetyöhöni
"Kokemuksia
ulkosuomalaisena
vanhenemisesta
Finlandia
Villagessa".

Opinnäytetyötä
koskeva info
FK-salissa
ma 30.7. klo 14.
TERVETULO!

Opinnäytetyön tekijä
Sara-Anna Korhonen
(Jepsu)

PROJECT
OVERVIEW

FK-sali
ma 30.7 klo 14

MARRASKUU 2018 Finlandiakoti / Palvelukoti / Lepokoti /

SUNNUNTAI	MAANANTAI	TIISTAI	KESKIVIikko	TORSTAI	PERJANTAI	LAUANTAI
4 Kun viimeisenkin vapiseva viuhken lehti pudonnut lokakuun kämmenellä kahisemasta maisemaa peittämästä miten hiljaista valoisuutta avaraa.	5 Pitvissä kudoitaan jo knurharsoja ja ennen pitkäa marraskuukaaso levittää hohuvan huumun kaiken yli. Jäätävät aallot häkkelöinä beljijää.	6 13.00 Avoin ohjelma PK 13.30 Euchre FK 18.00 TV-ohjelma FK 18.30 Pokino FK 18.30 Bingo LK	7 09.15 Kauppabussi 10.00 Miestenpiiri FK 13.30 Naisten Wii PK 14.00 Lahteyspäiri FK 14.00 Bingo PK 18.00 Korttipeljä PK	8 13.00 Korttipeljä PK 13.30 Bridge / Cribbage PK 14.00 Davis Gadjevich 18.30 Bingo FK	9 10.00 Katolinen messu HK 13.30 Naisten Wii PK 18.00 Virsiseurat FK	10 10.00 ENG Hartaus HK 13.30 Naisten Wii PK 18.00 Virsiseurat FK
11 Kaatuneiden päivä (Remembrance Day) 13.30 Hiekkapussit PK 18.00 Yhteislaulua FK	12 13.00 Avoin ohjelma PK 13.30 Euchre FK 18.00 TV-ohjelma FK 18.30 Pokino FK 18.30 Bingo LK	13 13.00 Korttipeljä PK 14.00 TV-ohjelma FK	14 09.15 Kauppabussi 10.00 Miestenpiiri FK 13.30 Naisten Wii PK 14.00 Kotikerho FK 14.00 Bingo PK 18.00 Korttipeljä PK	15 13.00 Korttipeljä PK 13.30 Bridge / Cribbage PK 14.00 Asevelikerho FK 18.30 Bingo FK	16 10.00 ENG Hartaus HK 13.30 Naisten Wii PK 14.00 Victor John LK 18.00 Virsiseurat FK	17 13.00 Israel-piiri FK 13.30 Bingo PK 18.30 Rummoli FK
18 13.30 Hiekkapussit PK 15.00 Siion-kirkko HK 18.00 Yhteislaulua FK	19 13.00 Avoin ohjelma PK 13.30 Euchre FK 18.00 TV-ohjelma FK 18.30 Pokino FK 18.30 Bingo LK	20 13.00 Korttipeljä PK 14.00 TV-ohjelma FK 14.00 Taidenäyttely LK Voima 18.30 Karvakaavert LK	21 09.15 Kauppabussi 10.00 Miestenpiiri FK 13.30 Naisten Wii PK 14.00 Lahteyspäiri FK 14.00 Bingo PK 18.00 Korttipeljä PK	22 10.00 Muistotilaisuus HK 13.00 Korttipeljä PK 13.30 Bridge / Cribbage PK 18.30 Bingo FK	23 10.00 NG Hartaus HK 13.30 Naisten Wii PK 14.00 Mel Jay LK 18.00 Virsiseurat FK	24 10.00 Joulumyyjäiset 13.30 Bingo PK 18.30 Rummoli FK
25 13.30 Hiekkapussit PK 14.00 Dave Edwards LK 18.00 Yhteislaulua FK	26 13.00 Avoin ohjelma PK 13.30 Euchre FK 14.00 Naistoukkuu FK 18.00 TV-ohjelma FK 18.30 Pokino FK 18.30 Bingo LK	27 13.00 Korttipeljä PK 14.00 T-ohjelma FK	28 09.15 Kauppabussi 10.00 Miestenpiiri FK 13.30 Naisten Wii PK 14.00 Bingo PK 18.00 Korttipeljä PK	29 13.00 Korttipeljä PK 13.30 Bridge / Cribbage PK 14.00 Pastori Erin Todd HK 14.00 Raamatupiiri FK 18.30 Bingo FK	30 10.00 ENG Hartaus HK 13.30 Naisten Wii PK 18.00 Virsiseurat FK	

SUOSTUMUSLOMAKE

SUOSTUMUS TUTKIMUKSEEN

Olen sairaanhoitajaopiskelija Sara-Anna Korhonen Hämeen Ammattikorkeakoulusta. Teen laadullista tutkimusta otsikolla ”Kokemuksia vanhenemisesta ulko-suomalaisena Finlandia Villagessa.” Tutkimuskysymyksiä ovat ”Miten Finlandia Village on tukenut suomenkielisten vanhenemista?” ja ” Miten Finlandia Village voisi parantaa toimintaansa tukeakseen enemmän suomenkielisten ikääntyneiden vanhenemista?”.Tutkimusta tehdään yhteistyössä Finlandia Villagen kanssa.

Haen opinnäytetyöhöni seitsemää vapaaehtoista vastaajaa, jotka täyttävät nimettömänä heille lähetettävän avoimen kyselylomakkeen. Tutkimuksen tiedonantajan tulee olla Finlandia Villagen asukas. Kyselylomakkeeseen vastataan suomenkielellä. Kyselylomake lähetetään täytettynä takaisin postissa valmiissa vastauskuoressa. Jos vastauksessa on käytetty murretta, tai muuta tekstiasua, josta vastaaja voidaan tunnistaa, muutetaan tämä kieliasu opinnäytetyöhön suomen kirjakielelle.

Tutkimuksen tiedonantajalla on oikeus saada tietoa tutkimuksen aineiston keruusta ennen aineistonkeruuta sekä sen jälkeen. Kysymyksiä saa esittää tutkimukseen liittyen koko prosessin ajan. Tiedonantajat ovat anonyymeja koko tutkimuksen ajan. Tutkimuksen tiedonantajilla on oikeus tulla kohdelluksi kunnioitavasti ja rehellisesti koko tutkimusprosessin ajan. Tiedonantajilla on oikeus keskeyttää tutkimus missä vaiheessa tutkimusta tahansa. Lisätietoja ja valmiin opinnäytetyön tutkimustulokset on saatavissa tutkimuksen tekijältä Sara-Anna Korhoselta, sähköpostilla sara-anna.korhonen@student.hamk.fi tai puhelimella +358 40 7262312.

Tutkimuksen arvioitu valmistumisaika on toukokuussa 2019. Tutkimuksen tuloksia käytetään Finlandia Villagen toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Valmis tutkimus lähetetään paperisena versiona Finlandia Villageen. Opinnäytetyö on luettavissa valmistuttuaan <https://www.theseus.fi/> .

Olen lukenut tässä suostumuslomakkeessa esitetyt tiedot. Suostun allekirjoituksekseni osallistumaan vapaaehtoisesti tähän tutkimukseen.

Paikka ja aika

Tutkimuksen tiedonantajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Sara-Anna Korhonen
Sairaanhoitajaopiskelija,
Hämeen Ammattikorkeakoulu

KYSELY

Kokemuksia ikääntymisestä ulkosuomalaisena Finlandia Villagessa

Kyselyssä on yksitoista kysymystä. Kyselylomakkeeseen vastataan suomenkielellä. Kyselylomake lähetetään täytettynä takaisin postissa valmiissa vastauskuoressa. Jos vastauksessa on käytetty murretta, tai muuta tekstiasua, josta vastaaja voidaan tunnistaa, muuttaa opinnäytetyöntekijä (Sara-Anna) sen yleiselle kirjakielelle.

Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa ulkosuomalaisten Finlandiakylässä asuvien ikäihmisten kokemuksia kyseisessä yhteisössä asumisesta ja olemisesta Suomalaisena asukkaana. Tutkimuksen tavoitteena on saada objektiivinen kuva Finlandia-kylän suomenkielisten asukkaiden palveluiden sopivuudesta ja mielekkyydestä heille.

Tutkimuksellisen opinnäytetyön vastaajilla on oikeus saada tietoa tutkimuksen aineiston keruusta ennen aineistonkeruuta sekä sen jälkeen. Kysymyksiä saa esittää tutkimukseen liittyen koko prosessin ajan. Vastaajat ovat anonyymeja koko tutkimuksen ajan. Vastaajilla on oikeus keskeyttää tutkimus missä vaiheessa tutkimusta tahansa. Lisätietoja ja valmiin opinnäytetyön tutkimustulokset on saatavissa tutkimuksen tekijältä Sara-Anna Korhoselta, sähköpostilla sara-anna.korhonen@student.hamk.fi tai puhelimella +358 40 7262312.

Opinnäytetyön arvioitu valmistumisaika on toukokuussa 2019. Tutkimuksellisen opinnäytetyön tuloksia käytetään Finlandia Villagen toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Valmis opinnäytetyö lähetetään paperisena versiona Finlandia Villageen. Opinnäytetyö on luettavissa valmistuttuaan <https://www.theseus.fi/>.

Vastaa kyselyyn kokonaisilla lauseilla. Jos annettu tila ei riitä vastaukselle, jatka vastausta kääntöpuolelle. Lähetä täytetty kysely sille tarkoitettuna valmiiksi maksetussa kirjekuoressa.

Kiitos paljon osallistumisestasi!

Ystävällisin terveisin,
Sara-Anna Korhonen
Suomi

ESITIEDOT

Rastita sopiva vaihtoehto.

Olen

- Nainen
- Mies

Asun

- Finlandia Kodissa
- Palvelukodissa
- Hoivakodissa
- Lepokodissa
- Rivitaloissa
- Majatalossa

Kuinka kauan olen asunut Finlandia Villagessa? _____

Voit valita useamman vaihtoehdon. Käytän Finlandia Villagen..

- ruokapalvelua
- kotihoitoa
- ohjattua ryhmäliikuntaa
- muita viikoittaisia ryhmiä
- kuntosalia/ uima-allasta
- kauppabussia
- muu, mikä? _____

